

การพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

**Development of 21st Century Basic Skills Learning Management for first Year
Students Graduate Diploma Program in Teaching Profession by Active Learning
Model and Professional Learning Community**

ยุพิน โกณฑชา และ สุกัญญา แพงโสสม

Yupin Kontha and Sukanya Pangsom

กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

Foundation for Teaching Profession , Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University , Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: yuphinkon@hotmail.com

Received: 14 March 2021, Revised: 25 April 2021, Accepted: 29 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ห้องเรียน 6351-00/C จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3) รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และแบบประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ส่วนหลังเรียนมีผลการประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก

2. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกรายการ

คำสำคัญ : ทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

This research aimed 1) to study the 21st Century basic skills of learning management for first year of graduate diploma program students in teaching profession by active learning model and professional learning community, and 2) to compare the 21st Century basic

skills of learning management for first year of graduate diploma program students before and after the process in teaching profession by active learning model and professional learning community. The sample in this study consisted of 30 first year graduate diploma program in teaching profession students. The research tools comprised of lesson plans for the course practicum and 21st Century basic skills learning management assessment (TQF 3). The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test dependent sample.

The research finding were as follows: 1) The 21st Century basic skills learning management of first year graduate diploma program in teaching profession students showed that before learning by active learning model and professional learning community, they were at moderate level in every item and, they were at high level after learning in every item.

2) The 21st Century basic skills learning management of first year graduate diploma program in teaching profession students of post-test scores were higher than their pre-test scores at .01 significant in every item.

Keywords : Basic Skills Learning Management, Active Learning, Professional Learning Community

บทนำ

การเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีเป้าหมายให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ 21 คือ เป็นนักคิดวิเคราะห์ นักแก้ปัญหา นักสร้างสรรค์ นักประสานความร่วมมือ รู้จักใช้ข้อมูลและข่าวสาร เรียนรู้ด้วยตนเอง นักสื่อสาร ตระหนักรับรู้สถานะของโลก เป็นพลเมืองทรงคุณค่า และมีพื้นฐานความรู้ เศรษฐกิจและการคลัง โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ในสาระหลักไปบูรณาการสั่งสมประสบการณ์กับทักษะ 3 ทักษะ เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและ เทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งการจัดการศึกษาจะใช้ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ห้าระบบ คือ ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ระบบการประเมินผลทักษะการเรียนรู้ ระบบหลักสูตรและวิธีการสอน ระบบการพัฒนางานอาชีพ และระบบแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศการเรียนรู้ [1] การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่สำคัญและจำเป็นต่อตัวนักเรียนอย่างแท้จริง มุ่งไปที่ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ในการที่จะสนับสนุน ส่งเสริมหรือหล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะข้างต้น บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัย เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อสั่งสมประสบการณ์จนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องไม่สอนหนังสือโดยนำสาระที่มีในตำรามาบอกบรรยายให้นักเรียนจดจำและนำไปสอบวัดความรู้ ครูต้องสอนคนให้เป็นมนุษย์ที่เรียนรู้การใช้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ โดยมีประเด็นคำถามอยากรู้เป็นตัวกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้อยากเรียน ที่จะนำไปสู่การกระตือรือร้นที่จะสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ มาสนับสนุน หรือโต้แย้งขอสมมติฐานคำตอบที่คุ้นเคย พบเจอจากประสบการณ์เดิมใกล้ตัว สร้างเป็นกระบวนการที่ค้นพบใหม่แทนของเดิมดังที่ ไพฑูริย์ สินลารัตน์ [2] ได้ให้ความเห็นว่าครูในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะ 7 ประการ ประกอบด้วย 1) รู้ลึก สร้างความรู้ บูรณาการความรู้ทั้งเนื้อหา การสอน และผู้เรียน 2) มีความคิดสังเคราะห์ วิเคราะห์คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ทางการสอนได้ 3) มีวิสัยทัศน์ ตกผลึกทางความคิด คาดการณ์ และสอนเพื่ออนาคตได้ 4) ตามทันแนวโน้มของโลก ใช้เทคโนโลยีใหม่ และชี้แนะข้อดีข้อเสียให้กับผู้เรียนและสังคมได้ 5) สอนให้เด็กเติบโตเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้คิดและสร้างสิ่งใหม่ๆ ได้พร้อมผลึก ค้นคว้าโลกภายนอก 6) เข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม และ 7) มีบทบาทมีความเป็นผู้นำในด้านการงานการสอนและในวิชาชีพ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นสถาบันผลิตครูสถาบันหนึ่งมีการผลิตครูระดับปริญญาตรีในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี และ 4 ปี และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ทุกหลักสูตรได้จัดให้มีการสอนเนื้อหาวิชาที่จำเป็นพื้นฐานให้มีความรู้เพียงพอสอดคล้องกับมาตรฐานในการประกอบอาชีพครู รวมทั้งจัดให้มีการฝึกทักษะปฏิบัติในการ

จัดการเรียนรู้ สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูมุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่ไม่ใช่สาขาวิชาชีพครู แต่มุ่งหวังมาประกอบวิชาชีพครู โดยหลักสูตรมุ่งพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูแก่บัณฑิตอย่างสมดุล คือ มีความรู้ด้านการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีทักษะในการปฏิบัติตามหัวข้อความรู้ที่ได้รับพัฒนา สามารถพัฒนางานด้วยกระบวนการวิจัย รวมถึงปลูกฝังหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพแก่ผู้เรียนอย่างสมดุล ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียน 3 รายวิชาใน 3 ภาคเรียน ประกอบด้วย 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2) ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 3) ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ทั้ง 3 รายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้พื้นฐานวิชาชีพครูมาบูรณาการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง และสำหรับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนเป็นวิชาที่มุ่งทักษะพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้ภาษา กิริยาท่าทางในการสอน การสร้างความสนใจ การใช้คำถาม การใช้อุปกรณ์การสอนและกระดานดำ การเสริมกำลังใจ และการสรุปบทเรียน ซึ่ง พงษ์พัชรินทร์ พุชวัฒน์[3] ได้สรุปไว้ว่าทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลที่จะประกอบอาชีพครูเพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่จะช่วยถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนหรือสาระการเรียนรู้ นั่นๆ ผู้สอน จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองทั้งด้านทักษะและเทคนิคการสอน เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว ชำนาญชำนาญในการปฏิบัติการสอน สามารถสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ผู้สอนมีความกระตือรือร้นและบรรลุ จุดประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ แต่จากการประชุมอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูเพื่อเสนอประเด็นที่ต้องพัฒนานักศึกษา พบว่าปัญหาเรื่องนักศึกษขาดทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เป็นปัญหาที่มีการเสนอมากที่สุด สอดคล้องกับที่หลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษา

แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้แนวทางหนึ่งคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง หรือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษา ค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุขที่จะเรียน [4] ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนางานหรือผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องคือการตรวจสอบและเรียนรู้ในการปรับปรุงผลงานของตนเองด้วยตนเองผ่านการสะท้อนผลงานด้วยตนเองหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งก็คือการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธไมตรีแบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง ผู้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน [5] ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการพัฒนาคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 120 คน

กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ห้องเรียน 6351-00/C จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรจัดการกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เนื้อหาวิชา ได้แก่ รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

ระยะเวลา จำนวน 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลองใช้รูปแบบการวิจัยแบบ one group pretest-posttest design ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการพัฒนาคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 120 คน

กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ห้องเรียน 6351-00/C จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3) รายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน โดยกำหนดหัวข้อการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

2.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา

2.1.2 ศึกษาเอกสารวิชาการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา

2.1.3 ศึกษาเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ

กรอบมาตรฐานการเรียนรู้ (TQF)

2.1.4 ศึกษาและเชื่อมโยงทักษะการเรียนรู้แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กับกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ (TQF) จากนั้นกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.1.5 ออกแบบการเรียนรู้และเขียนรายละเอียดรายวิชาโดยระบุกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา

2.1.6 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3) ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2.2 แบบประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดำเนินการสร้างแบบประเมิน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

3.2.2 สร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัด จำนวน 10 รายการ และครอบคลุมทักษะพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้ ทั้ง 2 ด้าน 7 ทักษะ โดยบูรณาการกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 1 การวิเคราะห์ทักษะพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้กับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้กับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

ทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
1. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมที่ หลากหลายสร้างและบูรณาการความรู้ เน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	สร้างและบูรณาการความรู้ ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และตักผลึกทาง ความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน
2.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สร้างและบูรณาการความรู้ ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี
2.1 ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นความสนใจผู้เรียน สอดคล้องกับเรื่องที่สอนด้วยสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	
2.2 ทักษะการใช้ภาษาและกิริยาท่าทางการสอน สอนด้วย กิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับความเป็นครู ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการ เข้าใจประกอบกับสื่อที่ช่วยให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ	มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี
2.3 ทักษะการสร้างความสนใจและเสริมกำลังใจ มีเทคนิคการทำ ให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุขและอยากเรียนรู้	มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม
2.4 ทักษะการใช้คำถาม กระตุ้นด้วยคำถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียน พัฒนาทักษะการคิด	สร้างและบูรณาการความรู้ มีความคิดวิเคราะห์และ สร้างสรรค์
2.5 ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้สื่อเทคโนโลยี ประกอบการสอนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว สอดคล้องกับ เรื่องที่สอน	ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี
2.6 ทักษะการสรุปบทเรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเองและเสนอแนะการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ บูรณาการกับการดำเนินชีวิต	สร้างและบูรณาการความรู้ มีวิสัยทัศน์และตักผลึกทาง ความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน

3.2.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตามแบบประเมินซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าตั้งแต่ 4.33 ถึง 5.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ก่อนดำเนินการวิจัยอธิบายถึงจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายในการวิจัย ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์เพื่อให้การเรียนการสอนได้ดำเนินไปตามปกติเหมือนที่เคยปฏิบัติมา

4.2 ให้ผู้เรียนบันทึกวิดีโอการสอนของตนเองและรวบรวมส่งให้ผู้วิจัย และผู้วิจัยประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินก่อนผ่านกระบวนการ

4.3 ให้ผู้เรียนศึกษาทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติและแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านกระบวนการกลุ่มนำเสนอและอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนและผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตาม มคอ. 3 ที่ได้จัดทำไว้

4.4 ให้นักศึกษาลือเลือกหัวข้อที่จะทำการสอน เขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจับสลากเพื่อสอนหน้าชั้นเรียน จนครบทุกคน หลังจากแต่ละคนสอนเสร็จ แบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อร่วมสะท้อนผลและร่วมนำเสนอแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้นและผู้วิจัยประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินหลังผ่านกระบวนการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.03 ถึง 3.40) ส่วนหลังเรียนมีผลการประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.53 ถึง 4.40) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รายการประเมิน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						
1.1 การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้	3.17	0.53	ปานกลาง	3.53	0.67	มาก
1.2 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.03	0.60	ปานกลาง	4.13	0.72	มาก
1.3 กำหนดอุปกรณ์สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์	3.20	0.71	ปานกลาง	3.53	0.73	มาก
1.4 กำหนดวิธีการวัดผลได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้และหลากหลาย	3.40	0.49	ปานกลาง	3.57	0.62	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นความสนใจผู้เรียนสอดคล้องกับเรื่องที่สอนด้วยสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	3.23	0.76	ปานกลาง	4.13	0.73	มาก
2.2 ทักษะการใช้ภาษาและกิริยาท่าทางในการสอน สอนด้วยกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับความเป็นครู ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจประกอบกับสื่อที่ช่วยให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ	3.17	0.58	ปานกลาง	4.40	0.81	มาก

ตารางที่ 2 ต่อ

รายการประเมิน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3 ทักษะการเข้าใจความสนใจและเสริมกำลังใจ มีเทคนิค การทำให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุขและ อยากเรียนรู้	3.03	0.56	ปานกลาง	4.13	0.73	มาก
2.4 ทักษะการใช้คำถาม กระตุ้นด้วยคำถามเพื่อฝึกให้ ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด	3.20	0.72	ปานกลาง	4.33	0.66	มาก
2.5 ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้สื่อเทคโนโลยี ประกอบการสอนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว สอดคล้อง กับเรื่องที่สอน	3.40	0.62	ปานกลาง	4.40	0.67	มาก
2.6 ทักษะการสรุปบทเรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเสนอแนะการประยุกต์ใช้ ความรู้ที่บูรณาการกับการดำเนินชีวิต	3.23	0.61	ปานกลาง	4.20	0.76	มาก

2. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที ทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (n= 30)

รายการ	การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.	t
1. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	ก่อนเรียน	3.17	.53	0.36	0.93	2.16*
1.1 การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้	หลังเรียน	3.53	.67			
1.2 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	ก่อนเรียน	3.10	0.61	1.03	1.05	5.48*
	หลังเรียน	4.13	.72			
1.3 กำหนดอุปกรณ์สื่อการสอนสอดคล้องกับ จุดประสงค์	ก่อนเรียน	3.03	0.72	0.50	0.94	2.92*
	หลังเรียน	3.53	0.73			
1.4 กำหนดวิธีการวัดผลได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ และหลากหลาย	ก่อนเรียน	2.97	0.49	0.60	0.86	3.84*
	หลังเรียน	3.57	0.63			
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ก่อนเรียน	3.20	0.76	0.93	1.14	4.47*
2.1 ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นความสนใจผู้เรียน สอดคล้องกับเรื่องที่สอนด้วยสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	หลังเรียน	4.13	0.73			
2.2 ทักษะการใช้ภาษาและกิริยาท่าทางการสอน สอน ด้วยกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับความเป็นครู ใช้ภาษาที่ง่ายต่อ การเข้าใจประกอบกับสื่อที่ช่วยให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ	ก่อนเรียน	3.27	0.58	1.13	0.97	6.38*
	หลังเรียน	4.40	0.81			

ตารางที่ 3 ต่อ

รายการ	การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.	t
2.3 ทักษะการเข้าความสนใจและเสริมกำลังใจ มีเทคนิคการทำให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุขและอยากเรียนรู้	ก่อนเรียน หลังเรียน	3.40 4.13	0.56 0.73	0.73	0.94	4.25*
2.4 ทักษะการใช้คำถาม กระตุ้นด้วยคำถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด	ก่อนเรียน หลังเรียน	3.23 4.33	0.73 0.66	1.10	0.96	6.28*
2.5 ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว สอดคล้องกับเรื่องที่สอน	ก่อนเรียน หลังเรียน	3.23 4.40	0.63 0.67	1.17	0.87	7.31*
2.6 ทักษะการสรุปบทเรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเสนอแนะการประยุกต์ใช้ความรู้ที่บูรณาการกับการดำเนินชีวิต	ก่อนเรียน หลังเรียน	3.20 4.20	0.61 0.76	1.00	0.98	5.57*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ส่วนหลังเรียนมีผลการประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก

2. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ส่วนหลังเรียนมีผลการประเมินทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษาหาความรู้และนำมาบูรณาการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และต้องนำมาปฏิบัติการสอนจริง เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานจริง ได้ทดลอง ได้แก้ไขปัญหที่เกิดจากการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ นนทลี พรธาดาวิทย์ [6] ที่ระบุข้อดีของการจัดการเรียนรู้ตามแนว active learning ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจอยากเรียนรู้ ในเนื้อหาวิชา ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การร่วมสะท้อนผลการ

ปฏิบัติการสอนจากอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ครูเช่นเดียวกันก็ยิ่งส่งผลให้มีการรับทราบจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขจากหลายมุมมองที่มีการสะท้อนผลอย่างสร้างสรรค์ ลดความโดดเดี่ยวในการทำงาน เพิ่มความกระตือรือร้น ที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน [5] ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพว่าสามารถช่วยส่งเสริมทักษะการสร้างทีมงาน เกิดความร่วมมือ เกิดการเพิ่มช่องทางการสื่อสารสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน สร้างกลยุธามิตรในการปฏิบัติงาน

2. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 มีทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกราชการ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สันติ ทิพนา [7] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาการจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาการจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และสามารถนำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เข้ามาปรับใช้ในการจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นอย่างดี 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาการจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาในครั้งนี้มีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงานหรือเป้าหมายการสอนวางแผนการสอนและปฏิบัติการสอนด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น ให้กำลังใจ และนำแนวทางการพัฒนาการสอนดังที่ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน[8] ได้สรุปแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจให้คำปรึกษา ดูแล และนำ ทำหน้าที่เป็น โค้ชและที่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 17 [9] ได้สรุปแนวทางการขับเคลื่อน PLC สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand 4.0 ว่ามีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมาย 2. วางแผนการทำงาน

3. การกำหนดความคาดหวังและวิเคราะห์หาวิธีการที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด 4. เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ แล้วค่อยปรับเปลี่ยน 5. ตรวจสอบผลและการสะท้อนผล 6. วางแผนเพื่อความสำเร็จ เรียนรู้จากอดีต ปรับปรุงหรือปฏิเสธในสิ่งที่ไม่สำเร็จ 7. นำสู่สาธารณะและแลกเปลี่ยนความสำเร็จ และ 8. ฝึกฝนร่างกายและหล่อเลี้ยงสมอง (ยินดี / หลงความสำเร็จ)จากขั้นตอนการนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้วิจัยประยุกต์ใช้โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้กำหนดเป้าหมายการทำงานของตนเองแต่มีการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มซึ่งต้องร่วมกันเรียนรู้ทุกขั้นตอนร่วมกันเสนอแนวคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน ในกลุ่มผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน รวมถึงอาจารย์นิเทศและผู้เกี่ยวข้องร่วมสะท้อนผลการทำงาน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวทางการบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเสริมสร้างสมรรถภาพการฝึกปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู เช่น ชวนพิศ อัดเนตร ปัญญา ทองนิล วิริยา วิริยารัมภะ และจิรศุภา ปล่องทอง [10] ได้เสนอการบูรณาการการโค้ช การศึกษาชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการเสริมสร้างสมรรถภาพการฝึกปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วยกระบวนการที่เป็นพลวัต 5 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนากลุ่ม 2) ปฏิบัติการสอน 3) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 4) ทำแผนพัฒนา และ 5) การเผยแพร่และชื่นชม ซึ่งได้นำเสนอแนวทางการบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับกระบวนการเสริมสร้าง

สมรรถภาพการฝึกปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู ทั้ง 5 ชั้นตอน นั้นหมายความว่าแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาสามารถนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้กับรายวิชาอื่น ๆ

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปจัดการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจต้องใช้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

1.3 ครูผู้สอนอาจเปลี่ยนวิธีการมอบหมายงานเป็นการสอนเป็นทีมให้ผู้เรียนร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้รวมทั้งร่วมกันปฏิบัติการสอนเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปพัฒนาทักษะที่จำเป็นอื่น ๆ แต่ละทักษะ เช่น ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการตั้งคำถามกระตุ้นการคิด เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือร่วมกับแนวคิดอื่น ๆ ในการพัฒนาทักษะของผู้สอนและผู้เรียนอย่างหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.[อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : https://webs.rmutl.ac.th/assets/upload/files/2016/09/20160908101755_51855.pdf
- [2] ไพฑูรย์ สินดารัตน์. ครูในศตวรรษที่ 2. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ อภิวัตน์การเรียนรู้ ผู้จุดเปลี่ยนประเทศไทย : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) : อิมแพค เมืองทองธานี; 2557.
- [3] พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒนะ.ทักษะและเทคนิคการสอน.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; 2554.
- [4] เขียวเรศ กักดีจิตร. Active Learning กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ใน เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน. 30 กรกฎาคม 2557 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; 2557.
- [5] สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือประกอบการอบรม การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สถานศึกษา; 2562.
- [6] นนทลี พรธาดาวีฑ์. การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น; 2559.
- [7] สันติ ทิพนา. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาการจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2562;13(3):20-28.
- [8] หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้; 2562.
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 17. แนวทางการขับเคลื่อน PLC สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand 4.0 สพม.17. [อินเทอร์เน็ต]. 2563[เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: https://www.hednetwork.com/upload/forum/project_164_5cc54b3ba19325cc54.pdf.
- [10] ชวนพิศ อัดเนตร ปัญญา ทองนิล, วิริยา วิริยรัมย์ และจิรศุภา ปล่องทอง. การบูรณาการการโค้ช การศึกษาชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการเสริมสร้างสมรรถภาพการฝึกปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2562; 9(1) : 288-300.